

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Illvstri Regi Ottoni In Romanorum Imperatorem electo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

quò minùs opportunè per nos & alios Ecclesiæ Romanæ devotos adjuti, utrumque favente Deo ad optatum perducamus effectum. Datum Feretini xiiii. Kal. Augusti.

**FERRARIENSI, PAPIENSI,
& Placentino Episcopis.**

Epist. 88.

Inter activæ &c. usque Lombardiæ, per vos, qui nobis nullo mediante subjecti vinculo estis fidelitatis astricti, & ob hoc apostolicæ sedis negotia fiduciùs vobis committimus exequenda, consilium & auxilium venerabilium fratrum nostrorum Archiepiscoporum & Episcoporum & dilectorum filiorum Rectorum, Potestatum, Consulum, Marchionum, Comitum, & aliorum nobilium Lombardiæ duximus requirendum. Ideoque fraternitati vestre per apostolica scripta mandamus & districtè præcipimus quatenus eos ad locum idoneum convocantes, inquiratis & simul ab omnibus & seorsim à singulis, secretè tamen & cautè, quid sentiant & quid velint super capitulis memoratis; & id nobis tam per vestras quam per eorum literas fideliter intimetis, vestra quoque consilia subribentes. Taliter autem mandatum apostolicum impleatis quòd super hoc sollicitudinem vestram debeamus meritò commendare.

**POTESTATI ET CONSULIBVS
Mediolanensibus.**

Epist. 89.

Cum super factò imperij jam pridem novèritis mentem nostram & consilium vestrum nobis per literas vestras duxeritis exponendum, miramur quòd adesse nobis hæcenus neglexistis; præsertim cum pro certo noveritis quòd nobilis vir Philippus Dux Sueviæ progenitorum suorum inhærens vestigiis, ad depressionem civitatis Mediolanensis intendat, & carissimum in Christo filium noster illustris Rex Otto in Romanorum Imperatorem electus inclitæ recordationis Henrici Ducis Saxonie patris sui, qui etiam contra mandatum imperij vestram dilexit pro viribus civitatem, sicut plenius id novistis, exempla securus, ad honorem vestrum & augmentum aspiret. Non ergo deberetis finem negotij, quasi sedentes à longè, taciti expectare, ne inde amittatis gratiam Regis ipsius unde non possitis Ducis benevolentiam obtinere, quòdque Rex vobis ad negligentiam, Dux imputet ad vindictam, utpote qui vestram novit plenius voluntatem. Licet ergo super factò imperij venerabilium fratrum nostrorum Archiepiscoporum & Episcoporum, dilectorum quoque filiorum Rectorum, Potestatum, Consulum, Marchionum, Comitum, & aliorum nobilium Lombardiæ consilium & auxilium requiramus, vos tamen per speciales literas, secretò tamen & cautè, duximus visitandos, nobilitatem vestram monentes & exhortantes attentius & per apostolica vobis scripta mandantes quatenus taliter, cum possitis, hoc negotium dirigatis quòd ad honorem apostolicæ sedis & vestre civitatis augmentum nostrum & vestrum desiderium felicem exitum sortiatur; scituri pro certo quòd cum tempus imminet opportunum, non parcemus laboribus nec expensis quò minùs opportunè per vos & alios Ecclesiæ devotos

adjuti negotium ipsum auctore Deo ad optatum perducamus effectum.

SALZBURGENSI ARCHIEPISCOPO.

Epist. 90.

Ad usitatum fallendi speciem assueti fallacie recurrentes, quòd viribus nequeunt, nituntur fraudibus obtinere, & falso asserunt quòd verè nequeunt affirmare, auctoritatem sibi ex mendacio mendicantes. Verùm quia frustra jacitur rete ante oculos pennatorum, prævalere non poterit falsitas apud eos qui veritatem diligentius investigant, nec robor ex fallacia sortietur qui cum fallere velit proximum; fallit potiùs semetipsum, quia cadent pariter figulus & figmentum. Sanè ad nostram noveris audientiam pervenisse quòd Sueviæ Dux Philippus, ut corda Principum carissimo in Christo filio nostro illustri Regi Ottoni in Romanorum Imperatorem electo faventium infirmaret, & ex simulato favore nostro robor aliquod obtineret, fecit per Theutonium divulgari quòd dilectum filium Priorem Camaldulensem ad ejus præsentiam miseramus, cum ad coronam imperij evocantes. Ceterùm, ut coram Deo sub testimonio conscientie nostræ loquamur, nec Priorem prædictum nec alium ad Ducem ipsum duximus destinandum; sed Priorem eundem ab eo missum recepimus offerentem plura & plurima referentem sub testimonio litterarum quas Dux ipse sigillo fecerat aureo roborari; cumque idem Prior ex ejus parte proponeret coram nobis quòd paratus erat ad mandatum Ecclesiæ Romanæ redire, à nobis non potuit responsum aliud extorquere nisi quòd cum redeuntibus ad Ecclesiæ gremium nolimus aditum veniæ denegare, prompti eramus eum recipere sicut quemlibet pœnitentem. Monemus igitur fraternitatem tuam & exhortamur attentius & per apostolica tibi scripta mandamus, quatenus quicquid malitiosè fingatur, quæcumque immisiones per angelos malos fiant, non credas quòd à constantia mentis nostræ tam leviter recedamus & quòd velimus in duabus viis inæqualibus gressibus claudicare. Nullus ergo de nobis suspicetur hujusmodi levitatem, cum non fuerimus hæcenus in proposito nostro leves, nec apostolica sedes, quæ in petra illius est firmitate fundata de qua dicit Apostolus, *Petra autem erat Christus*, quæ maturè disposuit, de facili solet revocare. Ad hæc, licet de te quædam nobis fuerint sinistrè suggesta, nos tamen de tuæ devotionis constantia indubitatum fiduciam obrinentes, fidem suggestis nolimus adhibere; fraternitati tuæ per apostolica scripta mandantes quatenus in fidelitate stabiliter perseverans, ea semper efficias quæ ad honorem & profectum ipsius debeant provenire, ut & nos commodis & augmentis tuis efficaciter intendere teneamur. Datum Feretini v. Idus Septembris.

**ILLVSTRI REGI OTTONI IN
Romanorum Imperatorem electo.**

EI qui mortificat & vivificat, deducit ad inferos & reducit, faciens in tentatione proventum, quas possumus gratiarum exsolvimus actiones quòd non est oblitus inutilis servi sui,

Epist. 91.

Vide Raynald,
ad an. 1103,
§. 28.

sed in veræ dilectionis indicium visitans visitavit nos, qui quos amat arguit & castigat, & in corporis ægritudine manum suam super nos aliquantulum aggravavit. Verùm quoniam non vult mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat, morti nos tradere noluit; sed secundùm multitudinem miserationum nostrarum salvos nos faciens, alligavit contritiones nostras, & ægritudinem mitigavit, & flagellum quod super nos misericors & miserator induxit misericorditer relevans, adhuc nos Ecclesiæ suæ servitio reservavit; ita quòd jam per ejus gratiam in bona sumus convalescentia constituti. Vtinam autem virtutem ex infirmitate perficiat, ut præcedens infirmitas futuræ sit materia firmitatis; quatenus ex ipsa reddamur ægritudine fortiores, & cum imperfectum nostrum perfectiùs nunc & plenius agnoscamus, si quid possumus, si quid sumus, aut scimus, si quid laudabiliter agimus, non nostris tribuamus meritis, sed ei potiùs ascribamus; scientes quòd neque qui plantat neque qui rigat est aliquid, sed qui incremenrum dat Deus. Si ergo tanto tempore serenitatem regiam distulimus visitare litteris, non moveatur aliquatenus aut miretur; cum factis nobis fuerit visitationis tempore in visitatorem intendere, nec visitati possemus de facili alios visitare. Inter ipsos autem doloris stimulos & infirmitatis angustias in eo qui consolatur nos in omni tribulatione nostra consolationem accepimus, & in ægritudinis tristitia fumus lætiores effecti quòd lætos de tua serenitate audivimus rumores quòd is qui visitat & facit redemptionem plebis suæ docuit manus tuas ad prælium & digitos instruxit ad bellum, infirmans arcum fortium qui in sua potentia confidebant, ut sic à facie tua fugerent quòd nec congressum etiam expectarent. Monemus igitur serenitatem regiam & exhortamur in Domino quatenus in eo qui est fortitudo nostra figas anchoram spei tuæ, nec tuæ industriæ imputes si quid tibi acciderit juxta votum, sed ei potiùs causam tuæ prosperitatis ascribas. De nobis autem sicut patre spiritali confidens, in omnibus quæ ad tui honoris spectaverint augmentum consilium nostrum & auxilium confidenter exquiras, cum illud non tibi minùs libenter impendere proponamus quàm tibi necessarium aut voluntarium sit habere. Verùm quoniam ad usitatam fallendi speciem assueti fallaciæ recurrentes, quod viribus nequeunt, fraudibus obtinere nituntur, auctoritatem sibi ex mendacio mendicantes, sicut nostris auribus est intimatum, Sueviæ Dux Philippus &c. *ut in prima * præcedenti usque pœnitentem. Hæc sicut scripsimus ita esse non dubites; nec credas si forsan immissiones &c. usque claudicare, cum non fuerimus hætenus in proposito nostro leves &c. usque revocare. Cadant igitur & cadent, Domino faciente, figulus & figmentum, veritas autem de die in diem ampliùs invalescet. Datum.*

* id est, epist.
90.

ARCHIEPISCOPIS, EPISCOPIS, ET
aliis Ecclesiarum Prelatis, Rectoribus, Potestatibus,
Consulibus, Marchionibus, Comitibus &
aliis nobilibus constitutis in Lombardia.

NOvit scrutator renum & cordium Dominus Iesus Christus, cui omnium sunt cogitationes & intentiones aperta, quòd in factò imperij bono zelo processimus, id sollicitè procurantes ut persona talis assumeretur ad illud quæ pacem Ecclesiæ ac imperij affectaret, & urbis honores diligeret, & servaret Italiæ totius ac Lombardiæ specialiter libertatem. Non enim, sicut pestilentes aliqui mentiuntur volentes inter Ecclesiam & imperium immortalis discordiæ materiam suscitare, ad imperij depressionem intendimus, sed incrementum ipsius potiùs affectamus; utpote per quod, si bene ordinatum fuerit, Ecclesiam defendendam credimus & in pluribus exaltandam. Nam etsi quidam Imperatorum Romanam Ecclesiam, Lombardiam, & universam Italiam graviter fuerint persecuti, sicut universitatis vestræ discretio bene novit, novimus tamen quòd aliqui sunt sedem apostolicam venerati, ditantes & dotantes eandem, amantes Italiam, & diligentes specialiter Lombardiam. Attendentes igitur olim quantum dispendium ex defensoris defectu pateretur Ecclesia quantumque incommodum ex Imperatoris carentia sentiret religio Christiana, licet diutiùs expectaverimus expectantes si forsan Principes vel per se ipsos vel de consilio nostro finem imponerent tantis malis, quia tamen eos super his invenimus negligentes, paterna ipsos curavimus sollicitudine commonere ut Deum habentes præ oculis, & imperij zelantes honorem, ad provisionem ipsius meliùs intendere procurarent; ne vel dignitas annullaretur ipsius, vel libertas per eorum discordiam deperiret. Alioquin, quia mora trahebat periculum grave secum, nos quod expedire crederemus ampliùs procurantes, illi favorem apostolicum præstaremus quem crederemus majoribus studiis & meritis adjuvari. Cum autem ad hujusmodi litteras, quas ad multos Principum novimus pervenisse, nobis nec verbo fuisset nec factò responsum, audito quòd quidam eorum ad commune colloquium disponderent convenire, per litteras nostras consilium nostrum eis duximus exponendum, super iis quæ necessaria videbantur eos diligentius instruente. Ceterùm cum nec sic potuissimus proficere apud eos, nolentes ulterius Ecclesiæ ac imperij dissimulare jacturam, non posuimus carnem brachium nostrum, nec acceptavimus vultum potentis; sed in eo ponentes spem nostram qui non est personarum acceptor, & qui David de postfretantes accepit pascere Iacob populum suum & Israël hereditatem suam, pensavimus & examinavimus, quantum tamen de plano potuimus, studia eligentium, cum persona nobilis viri Ducis Sueviæ nostrum noluerit super hoc subire iudicium; & intelleximus quòd licet major pars Principum in electione ipsius ab initio convenisset, plures tamen ex iis ad quos Imperatoris spectat electio convenerunt postmodum in carissimum in Christo filium nostrum illustrem Regem

Epist. 91.

